

Nội dung bài viết

1. [Dàn ý phân tích Chí Phèo sau khi ra tù](#)
2. [Phân tích nhân vật Chí Phèo sau khi ra tù](#)
3. [Phân tích cuộc đời Chí Phèo sau khi ra tù](#)
4. [Phân tích hình tượng Chí Phèo sau khi ra tù](#)
5. [Phân tích tâm trạng Chí Phèo sau khi ra tù](#)

Sau khi ra tù, hình ảnh Chí Phèo được miêu tả hoàn toàn biến chất từ một con người nghèo, lương thiện trở thành con quỷ của làng Vũ Đại. Cùng chúng tôi theo dõi diễn biến tâm trạng của Chí trong [những mẫu phân tích nhân vật Chí Phèo sau khi ra tù](#) để hiểu hơn về sự tàn ác, thối nát của chế độ phong kiến xưa đã chà đạp những thân phận nghèo khổ.

Dàn ý phân tích Chí Phèo sau khi ra tù

Mở bài:

- Giới thiệu nhà văn Nam Cao - nhà văn của nông dân và tác phẩm Chí Phèo - bức tranh xã hội rộng lớn với những xung đột giai cấp quyết liệt.

- Nhân vật Chí Phèo bị xã hội tàn phá về tâm hồn hủy diệt cả nhân tính rồi phủ nhận giá trị, tư cách làm người, đặc biệt là sau khi ra tù đã để lại suy nghĩ cho người đọc.

Thân bài phân tích nhân vật Chí Phèo sau khi ra tù

*Tóm tắt truyện, hoàn cảnh của nhân vật

Truyện ngắn của Nam Cao không đi vào nạn sưu thuế, chiếm đoạt ruộng đất, nạn tô tức, quan tham lại, thiên tai địch họa ... mà nhà văn đi vào một phương diện hoàn toàn khác. Đó là thực dân tiếp tay cho cường hào đẩy anh canh điền hiên lành vào tù, để giết chết phần người trong con người Chí, biến anh thành Chí Phèo, biến một người nông dân thành con quỷ dữ.

Nỗi thống khổ ghê ghớm của Chí Phèo không phải ở chỗ tất cả những gì người nông dân cố cùng này có được là một con số không: không nhà không cửa, không cha không mẹ, không tác đất cắm dùi, cả đời không hề biết đến một bàn tay chăm sóc của đàn bà nếu không gặp Thị Nở mà chính ở chỗ anh bị cả xã hội ruồng rẫy, chối bỏ, rạch nát cả bộ mặt người, cướp đi linh hồn con người để bị loại khỏi xã hội loài người, sống kiếp sống tối tăm của thú vật.

*Hình ảnh Chí Phèo sau khi ra tù

+ Miêu tả chi tiết ngoại hình: “Trông tặc như thằng sảng đá! Cái đầu thì trọc lốc, cái răng cạo trắng hớn, cái mặt thì đen mà rất cong cong, hai mắt gườm gườm trông gớm chết!” ; “Cái ngực phanh, đầy những nét chạm trổ rồng phượng với một ông tướng cầm chùy, cả hai cánh tay cũng thế. Trông gớm chết!”

+ Nhân tính: Chí thay đổi từ một người hiền như đất bỗng trở nên hung hãn, liêu lĩnh, coi thường phép luật. Cả lời nói và hành động đều giống một tên đầu bò chính hiệu

+ Hành động:

Hắn vừa đi vừa chửi. Bao giờ cũng thế, cứ rượu xong là hắn chửi.

Vừa ra tù hôm trước, "hôm sau đã thấy ng ồi ở chợ uống rượu với thịt chó suốt từ trưa đến xế chiều"; "xách một cái vỏ chai đến cổng nhà Bá Kiến, gọi tên tục ra mà chửi"

Thỉnh thoảng lại “ngật ngà ngật ngưỡng” tuyên bố đến nhà cụ Bá để “đòi nợ”

⇒ Rõ ràng, Chí Phèo từ khi đi tù về đã biến chất cả về nhân hình lẫn nhân tính.

*Quá trình Chí Phèo tha hóa

+ Chí Phèo từ việc hung hăng đến nhà Bá Kiến, tuyên bố “liều chết với bố con nhà mày” nhưng lão thì chỉ cần mấy câu nói ngọt xớt, chuối cười và mấy hào mà Chí đã trở thành tay sai của lão.

+ Chí càng ngày càng hung hãn, ngang ngược và triền miên say: "Hắn ăn trong lúc say, ngủ trong lúc say, thức dậy vẫn còn say. Và khi say, hắn làm bất cứ thứ gì mà người khác sai hắn làm. Chí đã phá nát bao nhiêu gia đình, bao nhiêu hạnh phúc, làm chảy máu và nước mắt bao nhiêu người dân lương thiện" => Trở nên xa lạ với tất cả mọi người, ai cũng hoảng loạn, kinh hãi vì sự hoành hành của con quỷ dữ làng Vũ Đại

=> Ngòi bút hiện thực tảo của Nam Cao đã vạch ra rằng những người nông dân khốn khổ phải giành lấy sự tồn tại sinh vật bằng việc bán cả nhân phẩm, trở thành lực lượng phá hoại mù quáng, dễ dàng bị bọn thống trị thâm độc lợi dụng.

*Quá trình thức tỉnh của Chí Phèo

+ Tình huống: Trong một đêm say “rượu rượi những trăng”, Chí Phèo thấy “bút rút”, “ngựa ngáy” đã xông tới người đàn bà khốn khổ “dại dột đã nằm òn ịch mà ngủ ngay gần nhà hắn”. Nếu như lúc đầu, Thị Nở khơi dậy bản năng của gã đàn ông thì sau đó nhờ vào sự chăm sóc giản dị, chân tình, mộc mạc đã làm thức dậy bản chất lương thiện trong hắn.

+ Tâm trạng khi thức tỉnh

- Chí Phèo tỉnh dậy muộn và lòng “bâng khuâng. Lần đầu tiên sau bao nhiêu năm Chí Phèo mới lại nghe tiếng chim hót vui vẻ, tiếng cười nói của những người đi chợ, tiếng anh thuyền chài gõ mái chèo đổ cá...” .
- Chí nhớ về ước ao thời còn trẻ: “ao ước một gia đình nho nhỏ. Chồng cuốc mướn cày thuê, vợ dệt vải...” rồi nhận ra hiện thực đáng buồn “đói rét và ốm đau, và cô độc, cái này còn đáng sợ hơn đói rét và ốm đau”
- Bát cháo hành của Thị Nở với hương vị của tình yêu thương chân thành, của hạnh phúc giản dị mà có thật lần đầu tiên đến với Chí Phèo. Hắn xúc động đến mất “như sấm sét”, “ôi sao mà hắn hiền, ai bảo đó là cái thằng Chí Phèo vẫn đập đầu, rạch mặt mà đâm chém người?”

=> Chí Phèo như trở lại với con người thật của mình, trở lại là anh thanh niên hiền lành từng mơ ước cuộc sống chân phương, đơn sơ, bình dị.

=> Tình người chân thành làm sống lại trong Chí Phèo bản chất đẹp đẽ của người nông dân bấy lâu bị che lấp, vùi dập nhưng không bao giờ vụt tắt. Tình yêu đã thức tỉnh và linh hồn anh trở về. Rõ ràng tình yêu của Thị Nở chẳng những đã thức tỉnh

anh mà còn hé mở con đường trở lại làm người, trở lại cuộc đời với tất cả h ữ h ợp, hy vọng.

*Bi kịch bị cự tuyệt

+ Sự xuất hiện của bà cô cũng chính là lễ giáo phong kiến đã đè nặng trong tâm tưởng con người. Cánh cửa mới ch ớm hé đã vội đóng s ầm lại. Ước mơ giản dị đến tội nghiệp của Chí Phèo là được sống bình yên bên người đàn bà xấu “ma ch ề quý h ờn” cũng không thành.

+ Khi hiểu ra xã hội không công nhận mình, Chí vật v ả trong đau đớn, “h ần càng uống thì càng tỉnh ra. Có thể nói tuy say nhưng Chí có một điểm tỉnh: “h ần ôm mặt khóc rưng rức”, “lại uống ... lại uống ... uống đến say m ềm người”. Hôm nay, Chí Phèo đau đớn vì tuyệt vọng càng th ắm thía hơn tội ác của kẻ thù, đã đến gặp Bá Kiến “trợn mắt, chỉ tay vào mặt”, đồng dục đòi quy ền làm người, đòi lại bộ mặt người đã bị v ằm nát của mình.

+ Ngay sau khi kẻ thù phải đ ầu tội là cái chết của Chí Phèo. Chí chọn cái chết khi nhận thức nhân phẩm đã trở về, không thể chấp nhận trở lại kiếp sống thú vật. Chí Phèo chết trên ngưỡng cửa trở về cuộc sống, chết trong tâm trạng bi kịch đau đớn. Trước kia, để bám lấy sự sống, Chí phải từ bỏ nhân phẩm của mình; giờ đây khi ý thức nhân phẩm trở về thì Chí phải đổi lại bằng cả mạng sống.

⇒ Ý thức nhân phẩm còn mạnh hơn cái chết. Chí Phèo như là một bi kịch của số phận, bi kịch của con người bị từ chối quy ền làm người. Khát vọng của Chí đã bị đ ả bị xã hội từ chối, đi ều này cũng dễ hiểu vì xã hội đã quen nhìn Chí trong bộ dạng qu ỹ d ữ, không thể chấp nhận một Chí hiện lên với tư thế con người.

Kết bài phân tích nhân vật Chí Phèo sau khi ra tù

Lời nói cuối cùng của Chí Phèo đ ầy đanh thép, ch ất chứa những ph ẫn nộ và âm điệu bi thống đ ầy ám ảnh khiến người đọc s ững sờ, day dứt không thôi: “*Ai cho tao lương thiện?*” Chính nó đã đặt ra câu hỏi day dứt, “một câu hỏi lớn không lời h ữ đ ắp” rằng làm sao để con người được sống cuộc sống con người? Đó cũng là câu hỏi bức thiết trong mọi sáng tác của Nam Cao trước Cách mạng khiến nhi ều sáng tác của ông thuộc vào những trang hay nhất của n ền văn xuôi Việt Nam.

Phân tích nhân vật Chí Phèo sau khi ra tù

Chí Phèo là một trong những tác phẩm nổi tiếng, có độ phổ biến với công chúng rất lớn. Tác phẩm này mang giá trị hiện thực và giá trị nhân đạo to lớn, nhất là thông qua cách miêu tả nhân vật Chí Phèo, sự chuyển biến về tâm lý và con người của Chí sau khi ra tù mang đến nhi ều đi ều khiến con người ta phải suy nghĩ.

Quá trình chuyển biến về tâm lý cũng như con người của Chí sau khi ra tù chính là bản cáo trạng đanh thép đối với chế độ phong kiến đầy rẫy những con người bạc ác, tham lam, vô nhân đạo đã biến một con người lương thiện trở thành bất lương, tiếp tay cho bọn chúng làm ra những đi ều gian ác. Chí Phèo đã bị lợi dụng, bị đ ầy đọa, bị những thế lực tàn bạo chà đạp lên hạnh phúc, quy ền sống và phẩm giá mà không hay, đến khi ngộ nhận được thì đã quá quá muộn

Chí Phèo vốn là người nông dân lương thiện, khỏe mạnh, là “một thằng hiền như đất”. Là một con người có lòng tự trọng cao thượng, Chí đã nhiều lần bị bà ba vợ Bá Kiến gọi tình, bắt anh ta làm những việc không chân chính và đi ều đó khiến anh ta thấy “nhục, chứ chẳng thấy yêu thương gì”. Với bản tính lương thiện, cùng với số phận éo le từ nhỏ, không cha, không mẹ, bị trao tay không biết qua tay biết bao nhiêu người khiến Chí Phèo chỉ mang trong mình ước mơ giản dị: “Có một gia đình nhỏ nhỏ, ch ồng cuốc mướn cày thuê, vợ dệt vải”, nuôi một con lợn để làm vốn liếng. “Khá giả thì mua dăm ba sào ruộng làm”. Ước mơ bình dị ấy của Chí Phèo thật đáng thương khi bị tên cường hào Bá Kiến chặn đứng, chỉ vì ghen tuông mù quáng mà Bá Kiến r ắp tâm bỏ tù Chí, r ồi nhà tù xã hội thực dân phong kiến biến thành “con quỷ dữ làng Vũ Đại”.

Chí Phèo sống một cuộc đời không biết đến tương lai, h ắn trở thành một công cụ áp bức nhân dân, chuyên đi đòi nợ dân cho Bá Kiến, tất cả những đi ều Chí Phèo cần là tiền để mua rượu, không tiền để mua rượu là h ắn sẵn sàng rạch mặt ăn vạ để có tiền. Bá Kiến nắm được thóp của Chí Phèo, toan tính, gi ật gi ẩy Chí Phèo làm việc cho mình, vất vả đ ồng bạc lẻ vào m ồm Chí, biến Chí thành nô lệ trung thành.

Cuộc đời Chí lại được sang trang khi h ắn gặp được Thị Nở. Đằng sau cái bề ngoài xấu xí và tính khí “dở hơi” còn ẩn chứa một trái tim nhân hậu, một người phụ nữ rất giàu tình thương. Khi Chí Phèo bị ốm, Thị Nở đã chăm sóc tận tình...Thị đã mang đến cho Chí một bát cháo hành ấm nóng tình người giúp đánh thức dậy nhân tính của Chí Phèo, thay đổi cuộc đời Chí. Cuộc gặp gỡ của hai kẻ khốn khổ đã tạo nên sự đ ồng cảm và Chí Phèo nhận thấy rằng, h ắn có thể mang ước mơ trở lại.

Trong tâm h ồn Chí bây giờ thấy chút nhẹ nhàng và thanh thản, thiên lương đâu đó trở về và Chí muốn trở lại với cuộc sống lương thiện. Chí muốn có được cuộc sống của người lương thiện, có hạnh phúc lứa đôi vợ ch ồng. Nam Cao bày tỏ niềm cảm thông sâu sắc với nỗi khổ đó, Chí Phèo xứng đáng có một vé quay lại cuộc sống xã hội với mọi người. Nam Cao lên tiếng phê phán gay gắt những thế lực tàn bạo đã gây nên tấn bi kịch đau thương cho người nông dân lương thiện và ở thái độ trân trọng, nâng niu những nét đẹp người nông dân.

Chí Phèo, từ một con người lương thiện bị những kẻ ác, những kẻ vô nhân đạo đ ầy xuống địa ngục, đ ể r ồi nhờ tình yêu trong sáng, g ần gũi của Thị Nở đã giúp Chí thức tỉnh, nhưng cánh cửa hạnh phúc mới chỉ le lói chút ánh sáng đã đóng sập lại, đau đớn,

mất hy vọng, Chí trong cơn say làm liều nhưng say mà lại tìm được đúng kẻ thù đã làm hại mình, đã đẩy mình xuống vực thẳm.

Chí Phèo trải qua biết bao thời gian nhưng tinh thần và những giá trị mà nó đem lại đến nay vẫn khiến cho người ta thấy thấm thía mãi. Giá trị nhân đạo và hiện thực của tác phẩm chưa bao giờ xa rời thực tiễn. Nhà văn Nam Cao đã có công rất lớn trong việc phản ánh chân thực và sâu sắc số phận của nhân vật Chí Phèo, một đại diện tiêu biểu cho số phận người nông dân trong xã hội cũ. Tác phẩm khiến cho người ta xúc động vô cùng và cũng có giá trị tố cáo mạnh mẽ.

Phân tích cuộc đời Chí Phèo sau khi ra tù

Nam Cao viết văn từ những năm 30 của thế kỉ XX nhưng đến năm 1941 ông mới khẳng định vị trí của mình trong nền văn học nước nhà bằng truyện ngắn Chí Phèo. Ông là nhà văn hiện thực xuất sắc tràn đầy tinh thần nhân đạo, chuyên viết về hai đề tài: người trí thức nghèo sống mòn mỏi, bế tắc trong xã hội cũ và người nông dân bị bán cùng hóa, lưu manh hóa trước Cách mạng tháng Tám. Chí Phèo là kiệt tác của Nam Cao, thuộc đề tài người nông dân nghèo. Tác phẩm viết về tâm bi kịch của nhân vật Chí Phèo. Bi kịch của Chí Phèo gồm hai bi kịch nối tiếp nhau. Trước hết là bi kịch tha hóa từ một người lương thiện trở thành kẻ bất lương, thậm chí thành quỷ dữ.

Tiếp nối là bị kịch bị từ chối làm người lương thiện. Đoạn mô tả từ buổi tối sau khi gặp Thị Nở đến khi kết thúc cuộc đời thuộc bị kịch từ chối quyên làm người.

Chí Phèo nguyên là một đứa trẻ khốn khổ, bị bỏ rơi trong cái lò gạch cũ bỏ không. Năm hai mươi tuổi, hắn làm canh điền cho nhà lí Kiến. Đây là một canh điền khỏe mạnh, nhưng hiền lành như đất, không những hiền lành anh ta còn nhút nhát, chính Bá Kiến khi đó là lí Kiến đã tận mắt chứng kiến cảnh Chí Phèo vừa bóp đùi cho bà Ba vừa run run. Anh ta cũng có những ước mơ rất giản dị và lương thiện như trăm ngàn người nông dân khác là có một gia đình nho nhỏ. Chồng cuốc mướn cày thuê. Vợ dệt vải. Chúng lại bỏ một con lợn nuôi để làm vốn liếng. Khá giả thì mua thì mua dăm ba sào ruộng làm. Ở một xã hội bình thường, những con người như thế hoàn toàn có thể sống một cách lương thiện và yên ổn. Nhưng chỉ vì ghen tuông vu vơ, bá Kiến đã nhẫn tâm đẩy người thanh niên hiền lành, chất phác ấy vào tù. Nhà tù thực dân đã tiếp tay cho tên cường hào, sau 7- 8 năm đã biến một nông dân hiền lành, khỏe mạnh, lương thiện và tự trọng thành con quỷ dữ của làng Vũ Đại. Từ đây, Chí Phèo bị cướp đi cả nhân hình lẫn nhân tính. Chí Phèo đã bị cướp mất hình hài của con người: Cái đầu thì trọc lốc, cái răng cạo trắng hớn, cái mặt thì đen và rất cơng cơng, hai mắt gờm gờm... Cái ngực phanh, đầy những nét chạm trổ... Không những thế tính cách Chí cũng khác hẳn khi xưa. Chí không còn là một anh canh điền ngày xưa mà bây giờ Chí là một thằng liêu mạng. Hắn có thể làm tất cả mọi việc như một thằng đầu bò chính cống: kêu làng, rạch mặt ăn vạ, đập phá, đâm chém...

Cứ tưởng Chí Phèo mãi mãi sống kiếp thú vật, rồi sẽ kết thúc bằng cách vùi xác ở một bờ bụi nào đó nhưng bằng tài năng và nhất là bằng trái tim nhân đạo của một nhà văn lớn, Nam Cao đã để Chí Phèo trở về sống kiếp người một cách tự nhiên. Dưới ngòi bút sắc sảo của chủ nghĩa hiện thực, quá trình thức tỉnh lương tâm, nhân tính của một con người bị tha hóa, lặn lội đã diễn ra không hề đơn giản, một chiều, dễ dãi mà do hoàn cảnh khá đặc biệt. Trong một lần say rượu không bình thường đã vô tình đưa Chí Phèo đến gặp thị Nở – một người đàn bà xấu xí và quá lứa lỡ thì. Lần say rượu đặc biệt ấy cùng với trận ốm thập tử nhất sinh đã khiến Chí Phèo có những biến đổi mạnh mẽ về cả tâm lí lẫn sinh lí. Thêm nữa, chút tình thương yêu mộc mạc, cử chỉ giản dị chân thành của thị Nở đã đốt cháy lên ngọn lửa lương tri còn sót lại nơi đáy sâu tâm hồn Chí, đánh thức bản chất lương thiện vốn có bên trong con người lặn lội. Lúc đầu, thị chỉ hấp dẫn Chí vì đơn giản thị là đàn bà, còn Chí là thằng đàn ông say rượu. Hai người ân ái với nhau thế rồi nửa đêm Chí Phèo đau bụng nôn mửa. Thị Nở dìu Chí Phèo vào nhà và đi nhặt nhạnh tất cả những manh chiếu rách đắp cho hắn. Sáng hôm sau, Chí Phèo tỉnh dậy khi trời đã sáng từ lâu. Và kể từ khi mãn hạn tù trở về đây là lần đầu tiên con quỷ dữ của làng Vũ Đại hết say và hoàn toàn tỉnh táo. Chí thấy miệng đắng, chân tay uể oải và lòng mơ hồ buồn. Lâu lắm hắn mới cảm nhận cuộc sống đời thường với những cảnh sắc, âm thanh bình dị: tiếng cười nói của những người đi chợ, tiếng anh thuyền chài đuổi cá, tiếng chim hót... Những tiếng quen thuộc ấy hôm nào chả có. Nhưng hôm nay hắn mới nghe thấy, vì chỉ đến hôm

nay hẳn mới hoàn toàn tỉnh táo, các giác quan mới hoạt động bình thường. Những âm thanh ấy chính là tiếng gọi thiết tha của cuộc sống và đã lay động sâu xa tâm hồn Chí Phèo... Khi tỉnh táo, Chí Phèo nhìn lại cuộc đời của mình cả trong quá khứ, hiện tại, tương lai. Trước hết, hẳn nhớ lại những ngày rất xa xôi hẳn mơ ước có một gia đình nho nhỏ. Chồng cuốc mướn cày thuê. Vợ dệt vải. Chúng lại bỏ một con lợn để làm vốn liếng. Khá giả thì mua năm sào ruộng làm. Mơ ước của Hấn thật nhỏ bé và giản dị nhưng suốt ba năm qua nó vẫn chưa trở thành hiện thực. Thì ra, những ước mơ tốt đẹp của Chí Phèo không hề bị mất đi mà nó chỉ chìm sâu vào một góc tăm tối nào đó của tâm hồn Chí. Hiện tại của hẳn thật đáng buồn. Buồn vì Chí Phèo thấy mình đã già đã sang cái dốc bên kia cuộc đời, có thể đã hư hỏng nhiều thế mà hẳn vẫn đang cô độc. Tương lai của hẳn lại đáng buồn hơn, bởi hẳn có quá nhiều sự bất hạnh đối rét ốm đau và cô độc. Đối với Chí, cô độc còn đáng sợ hơn nhiều đối rét và ốm đau. Từ khi đi tù về Chí bao giờ cũng say, say vô tận. Giờ đây lần đầu tiên hẳn tỉnh táo suy nghĩ nhận thấy tình trạng bi đát, tuyệt vọng của cuộc đời mình.

Đúng lúc Chí đang vẫn vợ nghĩ mãi thì Thị Nở mang một nồi cháo hành còn nóng nguyên vào. Việc làm này của Thị Nở đã khiến Chí rất ngạc nhiên và xúc động đến mức trào nước mắt bởi vì đây là lần đầu tiên trong đời hẳn được một người đàn bà cho. Hấn thấy cháo hành của thị Nở không như bát cháo hành bình thường mà trong đó còn hàm chứa tình yêu thương chân thành của thị dành cho hẳn. Và như vậy, cũng có nghĩa hàm chứa cả hạnh phúc lứa đôi mà lần đầu tiên Chí cảm nhận được. Còn đối với Thị Nở, đây là bát cháo hành tình nguyện, bát cháo hành đem cho, đem tặng, bát cháo hành tình yêu, mở đầu cho hạnh phúc gia đình. Một mặt, bát cháo hành thể hiện tình cảm chan chứa nhân đạo của nhà văn. Mặt khác, nó cũng thể hiện tài năng nghệ thuật miêu tả, phân tích tâm lí nhân vật của Nam Cao. Nếu như ban đầu, người đàn bà xấu xí, quá lứa lỡ thì, lại dở hơi ấy chỉ khơi lại cái bản năng ở Chí Phèo thì sau đó đi đâu kì diệu đã xảy ra, sự săn sóc đầy ân tình và yêu thương mộc mạc của Thị Nở đã làm thức dậy bản chất lương thiện tiềm ẩn trong con người Chí Phèo. Bát cháo hành của Thị Nở là món quà quý giá nhất mà lần đầu tiên Chí cảm nhận được trong đời mình. Hấn ăn và nhận thấy rằng cháo hành rất ngon. Hương vị cháo hành hay hương vị của tình yêu thương chân thành cảm động, của hạnh phúc giản dị mà có thật, lần đầu tiên đến với Chí Phèo?

Khi ăn bát cháo hành, Chí Phèo trở lại là anh canh điền ngày xưa và thấm thía nỗi đau của con người biết tự trọng khi bị vợ Bá Kiến sai làm những việc nhục nhã. Điêu này chứng tỏ một lần nữa Chí Phèo có bản tính tốt lành, nhưng cái bản tính này trước đây bị lấp đi đến nay mới có cơ hội được thể hiện, bởi vì Chí Phèo vốn là người nông dân lương thiện có bản tính tốt đẹp. Mặc dù bị xã hội tàn ác – đại diện là bá Kiến và nhà tù thực dân đã có ra sức hủy diệt bản tính ấy nhưng nó vẫn âm thầm sống trong đáy sâu tâm hồn Chí Phèo, ngay cả khi nhân vật này tưởng chừng đã biến thành quỷ dữ. Khi gặp Thị Nở và cảm nhận được tình yêu mộc mạc chân thành của thị trong lúc yếu đuối và cô đơn, lại trong hoàn cảnh vừa qua một trận ốm thì bản

chất ấy có cơ hội hồi sinh và nó đã hồi sinh. Từ đây, Chí sống đúng với con người thật của mình: khao khát tình thương và muốn trở thành những người lương thiện.

Con đường trở lại làm người lương thiện vừa mở ra trước mắt Chí Phèo đã bị đóng sầm lại. Sự mong ước được sống hiền lương của Chí Phèo một lần nữa lại không thành sự thật. Thị Nở không thể giúp gì thêm cho hắn, bởi lẽ bà cô thị kiên quyết ngăn cản mối tình này. Bà không thể đồng ý cho cháu bà đâm đầu đi lấy thằng Chí Phèo – con quỷ dữ của làng Vũ Đại, bấy lâu nay chỉ có một nghề rạch mặt ăn vạ, hắn mãi mãi chỉ là con quỷ dữ, không bao giờ có thể làm người. Cách nhìn nhận của bà cô thị cũng chính là cách nhìn của mọi người làng Vũ Đại lâu nay đối với Chí. Tất cả quen coi anh là quỷ dữ mất rồi. Nên hôm nay lương tri anh thức tỉnh, linh hồn người của anh đã trở về nhưng nào có ai nhận ra? Cho nên Chí Phèo thực sự rơi vào một bi kịch tinh thần vô cùng đau đớn – bị kịch bị cự tuyệt làm người lương thiện. Các hy vọng được sống với Thị Nở, sâu xa hơn là hy vọng được quay về với cuộc đời lương thiện như một đóm lửa vừa mới được nhóm lên thì đã bị ngay một gáo nước lạnh dội vào cho tắt ngấm. Mặc dù, khi nghe những lời bà cô mắng thì thị Nở thấy lộn rột nhưng cũng phải nghe theo. Và thị đã giận dữ nói lại với Chí Phèo tất cả những lời của bà cô. Điều này khiến Chí ngẩn người vì thất vọng nhưng nhưng này có lẽ hắn chưa tuyệt vọng vì lúc đó hắn lại như hít thấy hơi cháo hành. Chí ngẩn người ra vì cay đắng, chua xót trước một sự thật phũ phàng: mọi người đã cự tuyệt, không chấp nhận, dứt khoát không con hắn là một con người. Mùi cháo hành vẫn thoang thoảng đâu đây khiến hắn lại càng thêm đau xót, thấm thía. Hắn thấy rõ mọi con đường đều đang đóng chặt trước mặt hắn. Khi thị ra về, hắn đuổi theo thị, nắm lấy tay nhưng thị gạt ra. Điều đó chứng tỏ Chí luôn luôn khao khát tình yêu, thiết tha đến với Thị Nở, đến với cuộc đời lương thiện. Từ đây, Chí đã thấm thía sâu sắc bi kịch của con người sinh ra làm người nhưng không được làm người. Chí vật vờ, đau đớn và tuyệt vọng. Thật là lạ khi thấy Chí ôm mặt khóc rưng rức. Những giọt nước mắt đau đớn, hối hận nhưng đã quá muộn màng. Không còn cách nào khác, Chí lại tìm đến rượu. Nhưng vì ý thức đã trở về, lần uống rượu này của Chí khác biệt bao nhiêu lần uống rượu trước. Hắn càng uống lại càng tỉnh ra, hắn không ngửi thấy mùi rượu mà chỉ nghe thoang thoảng mùi cháo hành, càng uống càng thấm thía nỗi đau vô hạn của thân phận.

Trong cơn khủng hoảng và bế tắc, Chí Phèo lại càng thấm thía hơn tội ác của kẻ đã cướp đi của mình cả bộ mặt và linh hồn con người. Chí đã xách dao ra đi. Hành động muốn đi trả thù của Chí rất dữ dội, quyết liệt khiến Chí đi đến một hành động đâm chết cả nhà nó. Nhưng nó là ai? Tiềm thức mách bảo Chí đó là Bá Kiến. Trước đó, Chí không định đến nhà bá Kiến mà định đến nhà Thị Nở để đâm chết thị và bà cô thị cho hả giận nhưng cuối cùng Chí lại quên đến nhà Thị Nở mà đến nhà bá Kiến. Khi đến nhà bá kiến, Chí trợn mắt chỉ tay vào mặt lão, đánh thép kết tội tên cáo già này đòi làm người lương thiện, đòi một bộ mặt lành lặn. Câu hỏi cuối cùng của Chí Phèo: Ai cho tao lương thiện? là câu hỏi chất chứa niềm phẫn uất, đau đớn, còn làn

day dứt người đọc: làm thế nào để con người sống cuộc sống con người trong cái xã hội tàn bạo, ngột ngạt, vùi dập nhân tính ấy? Thế rồi, Chí đâm chết kẻ thù. Hành động của Chí đã vượt khỏi suy nghĩ của tên địa chủ nổi tiếng khôn ngoan, gian hùng. Đây là cách hành động của người say không theo dự kiến ban đầu, nhưng trong sâu thẳm tâm hồn, Chí lẽ mờ hiểu ra nguyên nhân sâu xa đâu phải vì Thị Nở hay bà cô thị mà cái kẻ làm ra Chí như thế này chính là Bá Kiến. Đến đòi quyền làm người lương thiện là phải đòi nơi lão bá, không đòi được thì phải trả thù. Tuy làm tay sai cho Bá Kiến nhưng ngọn lửa căm hờn vẫn âm ỉ cháy trong con người Chí Phèo. Khi Chí Phèo đã thức tỉnh thì hẳn hiểu ra ngu ồn gốc bi kịch của mình nên ngọn lửa căm hờn càng bùng lên dữ dội. Do vậy, Chí Phèo đâm chết bá Kiến không hẳn vì say rượu mà chính vì mối thù đã bùng cháy. Cái chết của Chí chứng tỏ Chí khao khát trở về cuộc sống lương thiện. Vì vậy cái chết của Chí Phèo có ý nghĩa tố cáo mạnh mẽ cái xã hội thực dân nửa phong kiến không những đẩy người dân lương thiện vào con đường bần cùng hóa, lưu manh hóa mà còn đẩy họ vào cái chết.

Với nhân vật Chí Phèo, Nam Cao đã đặt ra bi kịch của người nông dân trước cách mạng: đó là bi kịch con người sinh ra là người mà không được làm người. Đồng thời qua nhân vật Chí Phèo, Nam Cao đã hai lần tố cáo cái xã hội thực dân phong kiến: xã hội đó cướp đi những gì Chí Phèo có và đã cướp những gì Chí Phèo muốn. Điều này thể hiện sự cảm thông sâu sắc của Nam Cao với khát vọng lương thiện trong con người và sự bế tắc của những khát vọng trong hiện thực xã hội ấy. Ngoài ra, tác phẩm còn đặt ra một vấn đề nhân sinh mang tính triết lí sâu sắc: làm thế nào để con người sống đúng nghĩa là người trong cái xã hội tàn bạo phi nhân tính đương thời. Với thành công của truyện ngắn này, Nam Cao đã trở thành cây bút văn xuôi hàng đầu của nền văn học hiện thực 1930 - 1945.

Phân tích hình tượng Chí Phèo sau khi ra tù

Là một nhà văn luôn băn khoăn trăn trở giữa cách sống và cách viết, Nam Cao đã từng tuyên bố "Sống đã rồi hãy viết". Một nhà văn muốn viết được nhân đạo trước hết phải biết sống cho mình vì cuộc đời quyết định đến ngòi bút. Nam Cao luôn nhìn cuộc đời bằng đôi mắt của tình yêu và đôi mắt của lòng nhân ái. Với cách nhìn cuộc đời như vậy, Nam Cao bắt đầu cầm bút sáng tác. Trước Cách Mạng, Nam Cao viết cả hai đề tài, đề tài người nông dân và những người trí thức phong kiến. Ở đề tài nông dân hay nhất, tiêu biểu nhất phải nói đến sáng tác đầu tiên của Nam Cao là tác phẩm Chí Phèo. Linh hồn của câu chuyện là nhân vật cùng tên được nhà văn khắc họa với một tấn bi kịch bị cự tuyệt quyền làm người: Sinh ra là người mà không được làm người, suốt đời khát khao lương thiện, cuối cùng biến thành kẻ bất lương. Thông qua bi kịch bị khước từ quyền làm người của gã nông dân Chí, ngòi bút Nam Cao thể hiện là một ngòi bút nhân đạo, nhân văn, sâu sắc và cao cả.

Người ta hay nói bi kịch là một hoàn cảnh bi thảm, bi thương hoặc bi đát nào đấy, đi đâu này không chính xác. Bi kịch thường được hiểu là sự khát vọng chân chính, cháy bỏng và mạnh mẽ của một con người mà không có điều kiện thực hiện trên đời, cuối cùng người mang nó bị đẩy vào kết trái của một thảm kịch. Bi kịch là cuộc đọ trán dai dẳng, không khoan nhượng giữa thiện và ác, giữa ánh sáng và bóng tối, giữa cao thượng và xấu xa, giữa tốt đẹp và phi đạo đức cuộc sống thường ngày, thương thay, bi kịch không xảy ra giữa những lực lượng xã hội đấu tranh với nhau, mà trái lại nó là lực lượng tinh thần trong đời sống nội tâm của một con người, ví như nhân vật Chí Phèo trong tác phẩm cùng tên của nhà văn Nam Cao, cả đời hăm hở khát khao lương thiện, cuối cùng trở thành kẻ bất lương, sinh ra là người nhưng không được làm người, để rồi hẩm chết trên con đường trở về lương thiện.

Cuộc đời con người là một chuỗi vận tụ liên hoàn mà chúng ta không thể nào phân biệt hay chia cắt được. Tuy nhiên cuộc đời của họ được định hình bởi nhiều điều kiện, hoàn cảnh. Ở những điều kiện phức tạp, hoàn cảnh khó khăn, bản chất con người mới được thể hiện bởi nói như H.Balzac: "Bản chất của con người luôn bị bánh xe của số phận chi phối, và khi rơi vào bão táp, cho dù tốt hay là xấu, tự nó bộc lộ." Cuộc đời Chí Phèo từ lúc sinh ra đến lúc mất đi được phân thành hai chặng đường: chặng đường đầu tiên từ lúc Chí sinh ra đến năm hai mươi tuổi và sau khi ra tù.

Lai lịch Chí Phèo được vẽ ra trong truyện là một đứa trẻ xám ngắt, được bọc bằng một tấm vải nằm bên cạnh lò gạch cũ, được người thả ống lươn mang về trong một buổi sớm tinh sương. Lớn lên, Chí Phèo được nuôi nấng bởi những con người nghèo khổ đưa Chí Phèo đi ăn ở hết nhà này cho đến nhà kia, từ bà goá mù cho đến ông Phó Cối. Quá khứ ấy không biến Chí Phèo trở thành một đứa trẻ hư hỏng, trái lại, đến năm hai mươi tuổi, khi đã bị hãm ngăn đi đến cho nhà lí Kiến, Chí Phèo vẫn giữ nguyên bản chất của một người nông dân thuần hậu. Cũng như biết bao người nông dân làng

Vũ Đại, Chí Phèo mong muốn có được một cuộc sống bình dị bởi mơ ước của một con người phần nào bộc lộ bản tính của kẻ ấy. Ở đây, Chí Phèo ước mơ có một cuộc sống nhỏ nhỏ, chèo cuốc mướn cày thuê, vợ dệt vải. Chúng lại bỏ con lợn để nuôi, khá giả mua năm ba sào ruộng cấy. Mơ ước ấy chứng minh rằng hắn là một người nông dân thuần hậu, thậm chí làng Vũ Đại còn gọi hắn là kẻ "hiền như cục đất". Ta còn thấy Chí Phèo là một người trong sáng và trọng trách khi làm phu đi điền cho nhà lí Kiến, nhưng một lần bị bà Ba Kiến kêu lên bóp chân, Chí Phèo mới thấy nhục không thấy yêu. Trái tim của Chí Phèo hai mươi tuổi vẫn còn là gỗ đá, Chí Phèo đã nhận biết được đâu là tình yêu đích thực và đâu là sự bệnh hoạn. Bị kêu "chỉ cho bà ba quý quái" mới thấy sợ chớ yêu đương gì". Như vậy, rõ ràng, ở đây ta có quyền khẳng định hắn là một người nông dân thuần hậu, là người lương thiện và yêu hắn dự nhưng xã hội ấy không cho phép Chí Phèo sống đúng với bản tính quê mùa chân chất của hắn. Chí Phèo đang sống trong cái xã hội mà "phận người cơm vãi cơm rơi - Biết đâu nẻo đất phương trời mà đi", trong cái xã hội mà cạm bẫy người giăng giăng như thế thì những người hiền lành như Chí Phèo bao giờ cũng phải chịu thiệt. Chỉ một cơn ghen tuông bóng gió, Chí Phèo đã bị Bá Kiến đẩy vào địa ngục, con người xảo quyệt này sẵn sàng chà đạp lên cuộc đời kẻ khác không thương tiếc, không ghe tay.

Bắt đầu từ đây, Chí Phèo bước sang một trạng thái khác, một cuộc sống khác. Nhân đây cũng phải nói về cái nhà tù, đây là nhà tù thực dân, đùng lỏa với lão Bá tha hóa Chí Phèo. Nhà tù này có bản chất xã hội trái hoàn toàn với bản chất chính trị của một nhà tù mà loài người đang chờ đợi. Nhà tù này chỉ thu nhận tù nhân khi hắn ta còn trẻ như cục đất, vô ăn năn, đào tạo đến khi thành con quỷ dữ mới thả họ ra. Nhà tù này tiếp tay cho lão Bá tha hóa Chí Phèo, nhà tù này đã biến hắn Chí "lành như cục đất" giờ đây thành tù. .. hãy nghe Nam Cao mô tả diện mạo của Chí Phèo lúc ra tù: "Cái đầu cao trọc lóc, cái răng cạo trắng hớn, cái mặt thì đen mà rất tinh xảo, hai mắt gườm gườm, ngực và tay chạm trổ đầy những hình thù rùng rợn, có cả một ông tướng cấn chùy. Trông Chí Phèo đặc như một tên sảng đá". Hình ảnh này đã làm tái hiện một Chí Phèo khác hoàn toàn, thay thế hắn nông dân thuần hậu ngày xưa giờ đây là một Chí Phèo sinh ra làm người nhưng không được làm người, hiền lành chân chất là thế giờ đây trở thành con quỷ dữ của làng Vũ Đại.

Đây là bi kịch đầu tiên của Chí Phèo vì bi kịch là khát vọng cháy bỏng, bản năng của một con người nhưng không có điều kiện thực hiện trên thực tế, Chí Phèo cả đời khao khát lương thiện nhưng giờ đây thành kẻ xấu xa mất rỗi, thành con quỷ dữ mất rỗi. Hình ảnh của Chí uống rượu vừa đi vừa chửi hết sức buồn cười, phải chăng đằng sau vẻ lăm khùng của hắn là tiếng gào thét vô vọng của nỗi khát khao được giao tiếp với đồng loại. Trong cơn say hắn nhận ra những nỗi đau tột cùng của một con người bị xã hội ruồng bỏ. "Hắn thèm nghe người ta chửi, đánh hắn có nghĩa là không biết hắn là người". Thế nhưng hắn vẫn chửi, xung quanh hắn là sự im lặng đáng sợ, hắn đánh xong thì nói: "Nhà có ba con chó dữ với một thằng say rượu". Hắn đã bị tước quyền giết người vĩnh viễn. Bản chất của Chí không phải là kẻ hung hăng, nát

rượu. Khi còn sống hẳn đã "ao ước có một mái gia đình nho nhỏ, chõng cày thuê cuốc mướn vợ làm vải nuôi heo". Mơ ước của hẳn chỉ bình dị bằng sức lao động chân chính, cái hạnh phúc giản đơn nhưng ấm áp tình người mà ai cũng có được nhưng với Chí thì quá đỗi xa vời. Giờ đây, hẳn muốn tởn tại trong cái Làng Vũ Đại "đây bọn ăn thịt người không thương tiếc" thì hẳn phải trộm cắp, cướp giết, ăn vạ, muốn thế hẳn phải có gan, phải khỏe, rồi hẳn uống rượu cho say như hủ sấu, như thế hẳn sẽ làm "bất cứ đi đâu gì người ta cần hẳn cả", xã hội đã băm nát bộ mặt người của hẳn để hẳn không còn được gọi là con người mà "ai cũng sợ mỗi lần hẳn đi qua".

Trong cơn say rượu, Chí đã gặp Thị Nở và họ đã ăn nằm với nhau Sau khi tỉnh cơn say, hẳn nhận được sự yêu thương, chăm sóc của Thị Nở làm cho trong sâu xa tâm hồn hẳn lay động một tia chớp lóe sáng trong cuộc đời tối tăm dài dằng dặc của hẳn và hẳn nhận ra được tình trạng bi thương của số phận mình. "Hẳn mơ hồ thấy rằng sẽ có một lúc mà người ta không thể liêu lĩnh được nữa, bấy giờ mới nguy", hẳn tủi thân vì hẳn nhận ra sự trợ trối của chính mình. Đó những ân hận khi Chí Phèo hiểu ra hẳn đã làm quá nhiều đi đâu tội lỗi, khốn nỗi khi gây ra những đi đâu này Chí triền miên trong những cơn say nên nào biết gì! Tình yêu của Thị Nở làm cho hẳn "bồng thềm lương thiện", bát cháo hành đã đưa Chí rẽ vào bước ngoặt mới, bát cháo hành là biểu tượng của sự cảm thông, yêu thương giữa những con người cùng cảnh ngộ, nó mãi mãi đi vào văn chương với tư cách là biểu tượng của chủ nghĩa nhân đạo. Hẳn cảm động quá! cảm động vì lần đầu tiên hẳn được ăn một thứ ngon như thế. Hơn nữa muốn có cơm ăn, rượu uống chí phải dọa, cướp giết. Lần đầu tiên có người tự nguyện cho hẳn ăn, đặc biệt hơn đó lại là đàn bà nên con quý dữ đã mền ra thành từng giọt nước mắt. Cùng với những giọt nước mắt là Chí nghe được tiếng chim hót buổi sáng, tiếng gõ mái chèo của người thuyền chài đuổi cá trên sông, tiếng trò chuyện của những người đi chợ sớm. Cái đẹp của tự nhiên, cái đẹp của lao động chứa chan tình người, tất cả thật đơn sơ nhưng cũng thật gần gũi thân thiết, những âm thanh này ngày nào cũng có nhưng đây là lần đầu tiên Chí cảm nhận được. Giọt nước mắt của Chí cùng những âm thanh buổi sáng đã làm nên một Chí Phèo khác hẳn, có nghĩa là hẳn chẵn đi ền lương thiện năm nào đã sống lại. Đây là lần đầu tiên Chí tỉnh và lần đầu tiên nhận thức được tội lỗi, sự ân hận muộn màng nhưng dù sao cũng đáng ghi nhận. Đó là biểu hiện của sự làm lành "hẳn muốn làm hòa với mọi người biết bao". Chí mong muốn được mọi người bỏ qua cho tất cả. Thị Nở sẽ giúp hẳn làm loại từ đầu, niềm khát khao mới người làm sao!

Tình yêu của Thị Nở làm cho hẳn thức tỉnh và mở đường cho hẳn trở lại làm người, nhưng thật trớ trêu, bà cô Thị Nở đã đóng sầm cánh cửa lại, bà không cho cháu bà "đi lấy một thằng ăn vạ". Cách nhìn của bà cũng chính là cách nhìn của Làng Vũ Đại, linh hồn của Chí vừa trở về thì bị cự tuyệt, không ai nhận ra. Khát vọng của Chí đã bị đã bị xã hội từ chối, đi đâu này cũng dễ hiểu vì xã hội quen nhìn Chí trong bộ dạng quỷ dữ, không thể chấp nhận một Chí Phèo hiện lên với tư thế con người.

Sự từ chối của xã hội đầy định kiến, xã hội không độ lượng bao dung đón đưa con lạc loài trở về vòng tay cộng đồng, hoàn cảnh đặt Chí trước 2 con đường để lựa chọn: “hoặc sống làm quỷ dữ hoặc chết để khẳng định giá trị làm người”. Thực chất Chí chỉ có một con đường để đi, khi giá trị làm người thức tỉnh thì chí không thể làm quỷ dữ, đó chính là bi kịch thân phận con người không được quyền làm người.

Sự từ chối của Thị Nở đã đóng sập cánh cửa hoàn lương của Chí. Lúc này hắn đã uống rất nhiều rượu “càng uống càng tỉnh ra” để thấm thía thân phận mình “hắn ôm mặt khóc rưng rức”. Trong cơn say Hắn xách dao ra đi, hắn lầm nhảm đến nhà Thị Nở để đâm chém nhưng bước chân lại tìm đi tìm “kẻ gây ra tình trạng tuyệt vọng cho đời mình”. Thực trạng này đòi hỏi chúng ta phải xác định Chí say hay tỉnh? Nếu bảo hắn tỉnh thì không thuyết phục vì ý thức của hắn không còn khả năng đi đâu khiến hành vi, bảo hắn say cũng không thỏa đáng vì người say không thể biết đòi lương thiện “tao muốn làm người lương thiện” và biết rất rõ không ai cho hắn lương thiện, nghịch lý này là rượu đã làm cho thế giới tinh thần hắn mù mịt đi, nhưng một bộ phận mà rượu không thể làm tê liệt được là ý thức làm người, cho nên hành động đòi lương thiện là vô cùng tỉnh táo vì vậy Chí đã giết Bá Kiến và tự hủy diệt mình.

Cái kết thúc thật rùng rợn vì máu chảy nhưng cũng thật nhân bản vì tội ác đã được trừng trị và giá trị làm người được khẳng định. Một Chí Phèo tỉnh đã giết chết một Chí Phèo say. Chí Phèo bằng xương, bằng thịt đã chết nhưng còn lại trong lòng người đọc là Chí Phèo đòi quyền sống, đang dõng dạc đòi làm người lương thiện. Như vậy, khi ý thức nhân phẩm đã trở về, Chí Phèo không bằng lòng sống như trước nữa. Và Chí Phèo chết trong bi kịch đau đớn, chết trên ngưỡng cửa trở về cuộc sống. Đây không thể là hành động lưu manh mà là sự vùng lên tuyệt vọng của người nông dân khi thức tỉnh cuộc sống.

Chí Phèo - một tấn bi kịch của một người nông dân nghèo bị tha hóa trong xã hội cũ, một con người điển hình. Ở cuối tác phẩm, “đột nhiên thị thoáng thấy hiện ra một cái lò gạch cũ bỏ không, xa nhà cửa, và vắng người qua lại...”, chi tiết ấy muốn nói với chúng ta rằng, một ngày gần đây thôi, Thị Nở lại bụng mang dạ chửa vượt cạn giữa đồng không mông quạnh, giữa con mắt thờ ơ của người dân làng Vũ Đại, lại một Chí Phèo con xuất hiện. Điều này chứng tỏ rằng “Chí Phèo” không phải là bi kịch của một con người mà là bi kịch của người nông dân tồn tại trong lòng nông thôn trước Cách mạng tháng Tám. Mang đậm giá trị tố cáo rất cao, lên án giai cấp phong kiến thống trị tha hóa, những bi kịch như vậy sẽ còn tiếp diễn.

Trên đây là bài viết của Luật Minh Khuê về chủ đề Phân tích nhân vật Chí Phèo sau khi ra tù chọn lọc hay nhất. Hy vọng những nội dung trên đây đã đem đến cho bạn nhiều thông tin bổ ích.

Phân tích tâm trạng Chí Phèo sau khi ra tù

Đề tài về người nông dân vốn là một nguồn cảm hứng bất tận cho các nhà văn. Đặc biệt là vấn đề quyền sống, quyền làm người của con người giữa xã hội cũ đầy rẫy rên. Tuy nhiên không phải khép lại đây bế tắc như “Tắt đèn” của Ngô Tất Tố, hay bi lụy như cái chết trong “Lão Hạc”, với chủ nghĩa nhân văn và lòng nhân đạo Nam Cao đã tạo nên một kiệt tác mang tên “Chí Phèo”. Đây có thể coi là một bài ca về lương thiện và khát vọng sống mãnh liệt của con người trong xã hội cũ. Và bước ngoặt của nhân vật Chí Phèo sau khi ra tù khiến người đọc suy ngẫm biết bao nhiêu.

Nam Cao được biết đến là một cây viết xuất sắc của trào lưu văn học hiện thực phê phán (1930 - 1945) một nhà văn đề cao quyền sống của con người và mang trong mình chủ nghĩa nhân đạo sâu sắc.

Chí Phèo chính là đứa con tinh thần mang đậm yếu tố nhân văn mà nhà văn muốn gửi gắm lúc sinh thời. Chí là đại diện cho tầng lớp lao động khổ khổ đang chịu sự dày vò áp bức đến cùng cực của xã hội. Sự thay đổi về nhân cách con người Chí cũng chính là do bàn tay của thế lực phong kiến mà ra.

Chí Phèo chẳng biết xuất thân từ đâu, cũng chẳng ai biết ai đã sinh ra gã. Chỉ biết hắn được một người bán cối nhặt được ở cái lò gạch cũ đầu làng. Hắn lớn lên như cỏ dại, Chí cũng từng có một thời tuổi trẻ đẹp đấy chứ. Gã trai mới hơn hai mươi tuổi đầu, đẹp mã non nớt đi làm thuê cho nhà Bá Kiến. Chí đã từng mơ ước về một mái nhà mà ở đó vợ dệt vải, ươm tơ chông cày ruộng. Ôi cái ước mơ rất bình thường và

cũng rất đòi đấ những tưởng đã thành hiện thực thì ôi thôi những biến cố bắt đầu ập đến với cuộc đời Chí. Nó như một dấu chấm hết cho cái nhân cách rất con người của gã.

Chỉ vì ghen tuông mù quáng, mà Bá Kiến nhờ đấ Chí Phèo vào tù. Và sau mấy năm ăn cơm tù bản chất con người gã trai ngây thơ lương thiện ngày nào đã bị tha hóa một cách không ngờ.

Sau những ngày ở tù là những cơn say triền miên đến bất tận của Chí. Chí chẳng bao giờ tỉnh vì hắn chỉ biết đến rượu, dường như chỉ rượu mới mang đến cho hắn khoái cảm mạnh mẽ để tiếp tục sống. Hết rượu hắn lại đến ăn vạ Bá Kiến, nào thì rạch mặt cho máu chảy lên lảng nào là vừa đi vừa chửi... Hắn chửi cho hả dạ chửi cho sướng cái miệng, chán thì chửi cha chửi mẹ chửi người đã sinh ra gã và đấ gã đến cái nước khốn cùng này. Nhưng sâu trong tâm trí hắn biết người trực tiếp đấ hắn đến cái bờ vực thẳm này chẳng ai khác đó chính là Bá Kiến. Thế nên hắn chỉ biết tìm đến Bá Kiến để thỏa mãn những cơn say. Cực chẳng đã Bá Kiến đành thuê hắn làm tay sai chuyên đi đòi nợ thuê cho mình. Và như thế cái vòng quẩn quanh của sự bất lương cứ bao trùm lấy hắn.

Những tưởng cuộc đời của Chí mãi mãi sẽ là những ngày say xỉn bất tận đến quên trời đất, là những bài ca chửi không có hồi kết thế nhưng một cuộc gặp gỡ định mệnh đã làm thay đổi cuộc đời gã. Cho gã biết thế nào là “nhân cách” và “lương thiện”

Có thể gọi cuộc gặp gỡ giữa Chí Phèo và Thị Nở là ánh sáng cuộc đời hắn cũng phải mà là bước hụt sâu vào tăm tối cũng không sai. Nhưng chính sự gặp gỡ đó đã khiến con người Chí có những thay đổi đáng để chúng ta suy ngẫm.

Chí gặp Thị vào một đêm trăng thanh gió mát và như thường lệ Chí lại say. Và cái đứ con gái xấu ma chê quỷ hờn xấu nhất cái làng Vũ Đại ấy đã dìu Chí vào lều. Đấp lại cho y cái manh chiếu rách và cũng từ cái đêm định mệnh ấy Chí đã thành con người khác.

Sáng dậy Chí như trở thành một con người khác. Lần đầu tiên Chí tỉnh sau bao ngày dài chìm đắm trong cơn say. Y lắng nghe cái nhịp đập của cuộc sống của con người sao mà thân thương đến thế, tiếng mấy chị bán hàng rong kể chuyện rau dưa muối cà, tiếng mái chèo khua vào nhau như thức tỉnh con người gã. Lần đầu tiên hắn nhớ hắn cũng từng có ước mơ bình dị như thế một gia đình bình thường chồng cấy cày, vợ dệt vải. Hình ảnh Thị Nở bưng bát cháo hành vào chính là một bước ngoặt khiến Chí khao khát lương thiện và tính người.

Lần đầu tiên Chí cảm nhận được trên đời này hóa ra vẫn còn có người thương hắn quan tâm hắn. Cũng là lần đầu tiên hắn được ăn món ăn ngon đến thế nó không phải

là cao lương mỹ vị chỉ là một bát cháo trắng thêm vài cọng hành với vài hạt muối nhưng nó chứa đựng cả tình thương. Dẫu rằng nó đến từ cái người đàn bà đen đúa xấu nhất làng bấy giờ. Thế nhưng với Chí chưa bao giờ hẳn thấy Thị Nở đẹp như lúc này, Thị đẹp quá, vẻ đẹp rất đổi lương thiện mà hẳn hẳn ao ước. Phải chăng đó chính là vẻ đẹp của sự giác ngộ của lương tri tình người.

Để Chí Phèo một kẻ đã từng nghĩ mình mãi mãi ở bên cái dốc kia của lương thiện bỗng “hồi sinh” và khát sống, khát khao lương thiện hơn bao giờ hết. Đây cũng chính là một dụng ý nghệ thuật, một khát vọng nhân đạo mà Nam Cao gửi gắm vào trong tác phẩm của mình.

Thế nhưng dường như cái chạm chân đến lương thiện của Chí mới vừa hé mở đã bị đóng lại bởi những định kiến trớ trêu của xã hội. Đến cả người đàn bà xấu đẽng xấu cay, nhà lại có mả hủi như Thị Nở mà cũng chẳng thèm lấy Chí bởi bị bà cô ngăn cản. Chẳng ai lại gắn bó với một kẻ suốt ngày chỉ biết rạch mặt ăn vạ như Chí. Và thế là như một vòng luẩn quẩn, lương thiện chẳng hồi sinh được bao lâu lại chết yểu. Cuộc đời Chí lại rơi vào một hố đen của sự túng quẫn, của sự kì thị và tự kết liễu bằng cái chết.

Không phải đến Chí Phèo Nam Cao mới bộc lộ được tuyên ngôn nhân đạo trong văn học của mình. Mà từ trước đến nay các tác phẩm của ông luôn nhắm đến tình yêu thương con người với con người. Chí Phèo chính là đại diện cho một tầng lớp con người dưới sự giày xéo của thế lực phong kiến. Hiện thân của Chí cùng những diễn biến tâm lí của gã chính là sự khát sống, khát lương thiện mà ai cũng từng ao ước.

Tham khảo thêm một số bài văn hay phân tích tác phẩm Chí Phèo của Nam Cao:

- [Phân tích tâm trạng của Chí Phèo khi gặp Thị Nở lớp 11 hay nhất](#)
- [Top 3 mẫu phân tích nhân vật Chí Phèo trước khi gặp Thị Nở hay nhất](#)
- [7+ mẫu phân tích quá trình hồi sinh của Chí Phèo hay và đặc sắc nhất](#)
- [Bài văn mẫu: Phân tích quá trình bị tha hóa của Chí Phèo lớp 11](#)
- [Phân tích bị kích bị cự tuyệt quyền làm người của Chí Phèo lớp 11](#)